“سارە برنارت” ئەو ئەکتەرەی لە پێناو شانۆ ژیا … کامەران حاجی ئەلیاس

زۆرن ئەو ئەکتەرانەی لە پێناو شانۆ و بۆ شانۆ ژیان وەکو زانراوە رۆژی 27 ی ئاداری هەموو ساڵێك رۆژی جیهانی شانۆیە دەست نیشانی کردنی ئەم رۆژە دەگەرێتەوە بۆ ئەوەی کە لە 27 ئاداری ساڵی 1961 لە پاریس فیستیڤاڵێکی شانۆی بەناوی “سارە برنارت” (1844 – 1923) ئەنجامدرا وەکو رێزلێنانێکیش بۆ ئەو کچە ئەکتەرە فەرنسییە کۆچکرکردووە “سارەبرنارت” ئەم رۆژە بە رۆژی جیهانی شانۆ ناوزەند کرا.

ئەکتەری بەناوبانگی فرنسی “سارە برنارت ” لە 22ی ئەکتۆبەر 1844 لەدایك بووە ،لەسەرەتایی حەفتاییەکانی سەدەی نۆزدەهەم یەکێك بوو لە ئەکتەر بەتوانای ئەورپاو ئەمریکا بە بەردەوامی گرنگی بە توانستی خۆی دەدا، وەکو ئەکتەرێکی درامی هەر ناوبانگی دەکرد هەر بۆیە نازناوی “سارەی پیرۆز”ی پێبەخشرا.
سارە ژیانی هونەری خۆی لە ساڵی 1862 دەستی پێکرد وەکو قوتابی لە قوتابخانەی بەناوبانگی کۆمیدیای فرانسیز دەیخوێند هەر لەسەرەتایی حەفتاییەکان لەرێگەی کارە هونەرییەکانی ناوبانگی زۆری پەیداکرد، بەجۆرێك بووە ئەکتەرێکی بەناو بانگ لەسەردەمی خۆیدا.

ئەم هونەرمەندە جگە لە هونەری شانۆ گرنگی بە هونەری نیگارو هەڵکۆڵین و ئۆپرا و نووسین دەدا.. لە هەمان کاتداوەکو ئەکتەر بەشداری فلیمەکانی بێدەنگ دەکرد.. لە ساڵی 1900 رۆڵی “هاملێت”ی بینی (ئەم فلیمە لەروو هونەری دەقاودەق فلیمێکی بێدەنگ نەبوو بەمانایەکی تر بەشێوەی بەکرە روداوەکانی فلیمەکەی نمایش دەکرد بۆئەوەی لە خزمەتی دیالۆژ دابێت) لەگەڵ ئەم فلیمە سارە بەشداری 8 فلیمی کردوە دوو لەو فلیمانە باس لە ژیانی خۆی دەکرد دوا فلیمیش وەك ئەکتەر بەشدار بوو بەناوی (حسناء جزیره) بوو لەساڵی 1912 وە لە ساڵی 1914 خەڵاتی (جۆقەی شرەف)ی پێبەخشرا.

دوای 10 ساڵ لە کارکردن لەساڵی 1915 تووشی نەخۆشییەکی مەترسیدار دەبێت و هەردوو قاچی دەشکێن بە ناچاری کورسی جوڵاوی بەکار هێنا لەگەڵ ئەوەشدا بۆئەوەی دووبارە لەسەر پێیەکانی بوەستێت قاچی

دەستکردی لە داری بەکار هێنا بۆ کارە شانۆییەکان بەردەوام بێت .

شایانی باسە دوای گشتێکی سەرکەوتوو بۆ ئەمریکا لە ساڵی 1922 گەراییەوە فەرنسا تا مردن لە نواندن بەردەوام بوو بەهۆی خەراپی باری ژیانی نەیتوانی جوڵە بکات لەگەڵ پیر بوونیشدا بەڵام دەنگی هەروەکو جاران بوو تاوەکو لە 26 ئۆکتۆبەری 1932 بە رووداو کۆچی دوایی کرد.

سارا برنارت خاوەنی چەندین کتێبی شانۆیی بووە لەگەڵ رۆڵ بینین لە زیاتر 50 شانۆگەری و چەندین فلیمی سینمائی .
ئەم ئەکتەرە مەزنە لەزۆربەی شاکاری نووسەرە ناودارەکانی جیهان بەشداری کارای هەبوو وەکو ئەکتەری سەرەکی رۆڵی بینیوە لە نووسەرانەی وەکو (شکسپیر، مۆلێر، راسین ،ئبسن..)

کامەران حاجی ئەلیاس